

Katowice, dnia 24 lipca 2026 r.

INFORMACJA Nr 26/2026/EW

w sprawie pożaru endogenicznego zaistniałego w dniu 1 lipca 2026 r. w Polskiej Grupie Górniczej SA Oddział KWK Sośnica w Gliwicach.

Pożar zaistniał w rejonie ściany ta106 w pokładzie 414/1.

Pokład 414/1 o grubości od 1,20 m do 1,60 m i nachyleniu do 19° zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tapaniami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego i I stopnia zagrożenia wodnego. Energia aktywacji wynosi 65,5 kJ/mol, wskaźnik samozapalności węgla $Sz_a=66^{\circ}\text{C}/\text{min.}$, a czas inkubacji pożaru wynosi 69 dni.

W stropie pokładu 414/1 zalegają między innymi: warstwa iłowca i iłowca zapiaszczonego o grubości do 1,80 m, mułowiec laminowany piaskowcem o grubości 1,65 m, następnie piaskowiec o grubości do około 20,50 m. Powyżej zalegają warstwy iłowców oraz iłowców zapiaszczonych o miąższości do około 3,30 m, piaskowiec o grubości do 0,95 m, iłowiec o grubości do 4,35 m.

Ściana ta106 o długości 195 m, wysokości od 1,60 m do 2,20 m, nachyleniu podłużnym do 17° oraz poprzecznym od -7° do +8°, eksploatowana była pomiędzy chodnikiem badawczym ta106 i chodnikiem badawczym ta105 systemem podłużnym z zawatem skał stropowych.

Ściana wyposażona została w kombajn ścianowy typu JOY 7LS20, przenośnik zgrzeblowy ścianowy typu PAT E-260 z przesypem krzyżowym oraz 126 sekcji obudowy zmechanizowanej typu ZRP-12/35-POz i ZRP-12/35-POz/BSN. Sekcje obudowy zmechanizowanej oznaczono kolejnymi numerami począwszy od chodnika badawczego ta106.

Ścianę przewietrzano systemem na „U” wzdłuż calizny węglowej, prądem powietrza doprowadzanym chodnikiem badawczym ta106 w ilości około 1200 m³/min.

W rejonie skrzyżowania chodnika badawczego ta105 ze ścianą, którym odprowadzano powietrze, zabudowane były pomocnicze urządzenia wentylacyjne, w tym przegroda wentylacyjna oraz lutniociąg elastyczny o średnicy 1000 mm połączony z wentylatorem w pochylni Wtb01, którym tłoczono około 300 m³/min. powietrza w rejon skrzyżowania chodnika ze ścianą ta106.

W rejonie ściany prowadzono odmetanowanie z efektywnością wynoszącą do 81,0 %, przy metanowości bezwzględnej wynoszącej do około 78,9 m³ CH₄/min.

Rejon wentylacyjny ściany ta106 zabezpieczony został urządzeniami gazometrii automatycznej zabudowanymi między innymi w ścianie oraz wyrobiskach przyścianowych.

Eksploatację pokładu 414/1 ścianą ta106 rozpoczęto w dniu 15 kwietnia 2025 r. i do dnia 1 lipca 2026 r. uzyskano około 902 m postępu z zaplanowanych 980 m. W dniu 30 czerwca 2026 r., na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 21³⁰ (zmiana E8), sztygar zmianowy oddziału G-1 skierował zespół 19 pracowników do prac związanych z urabianiem w ścianie ta106. Ponadto w rejon ściany skierowany został sztygar zmianowy oddziału wentylacji wraz z metaniarzem do kontroli i utrzymania w sprawności pomocniczych urządzeń wentylacyjnych oraz sztygar z oddziału MEŁM (łączności) z rewidentem urządzeń łączności (telefonistą) do cyklicznej, dobowej kontroli urządzeń teletechnicznych. Urabianie na zmianie rozpoczęło około godziny 22⁵⁵. Podczas urabiania o godzinie 0²⁷ w dniu 1 lipca, w wyniku awarii centralki MCCD-1/5 nastąpiło wyłączenie napięcia w rejonie ściany.

Okolo godziny 1¹⁸ czujniki gazometrii automatycznej zabudowane w chodniku badawczym ta105 zarejestrowały wzrost stężeń tlenu węgla do wartości 205 ppm (307,5 dm³/min.).

W związku z powyższym około godziny 1⁴⁵ dyspozytor ruchu zakładu górniczego rozpoczął prowadzenie akcji ratowniczej. Wyzaczył strefę zagrożenia, z której wycofano bez użycia aparatów uciezkowych 24 pracowników. Strefę zagrożenia zabezpieczono 11 posterunkami obstawy. Ponadto wyznaczono bazę ratowniczą w przecince transportowej w rejonie w pokładzie 416. O godzinie 2³⁸ kierowanie akcją przejął Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego.

W związku z rozwojem pożaru kierownik akcji w oparciu o opinię zespołu doradców z udziałem specjalistów podjął decyzję o czasowym wyłączeniu rejonu ściany ta106 z sieci wentylacyjnej przy pomocy tam izolacyjnych o konstrukcji przeciwwybuchowej.

Zgodnie z opracowanym planem likwidacji zagrożenia przystąpiono do wykonania tam o konstrukcji przeciwwybuchowej: TP-1 w przekopie S034, w pokładzie 414/1 około 74 m od przecznicy C9 oraz TP-2 w pochylni Wtb01, w pokładzie 414/2 w odległości około 16,0 m na południe od diagonali Wtb01, w pokładzie 414/2. Podczas akcji ratowniczej, do czasu wykonania wyżej wymienionych tam izolacyjnych, w rejonie zaistniałego pożaru pomiarami wykonanymi chromatografem stwierdzono maksymalne stężenia tlenu węgla wynoszące 25 ppm.

Trwającą 7 dni akcję ratowniczą prowadzono z udziałem 79 zastępów własnych kopalni, 42 zastępów kopalń sąsiednich i 10 zastępów CSRG w Bytomiu. Kierownik akcji ratowniczej zakończył jej prowadzenie w dniu 7 lipca 2026 r. o godzinie 12⁴⁰, po odizolowaniu rejonu objętego pożarem dwoma tamami o konstrukcji przeciwwybuchowej.

Nadzór nad prowadzoną akcją sprawował Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku. W dniu 9 lipca 2026 r. przedstawiciel Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku przeprowadził kontrolę miejsca zabudowy tam izolacyjnych.

W związku z pożarem endogenicznym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku decyzją z dnia 7 lipca 2026 r. nakazał:

1. Dalsze prace związane z profilaktyką pożarową w rejonie zakończonej akcji ratowniczej prowadzonej w związku z pożarem endogenicznym, zaistniałym w dniu 1 lipca 2026 r. o godz. 1²⁰ w Polskiej Grupie Górniczej SA Oddział KWK Sośnica w Gliwicach, w rejonie ściany ta106 w pokładzie 414/1 prowadzić w oparciu o „Dokumentację prac profilaktycznych”, zaopiniowaną przez kopalniany zespół do rozpoznawania i zwalczania zagrożeń występujących w ruchu zakładu oraz zatwierdzoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego, uwzględniającą między innymi:
 - a. zabudowę urządzeń gazometrii automatycznej do kontroli składu i parametrów powietrza w czynnych wyrobiskach, w których w wyniku prowadzonej akcji ratowniczej wykonano tamy o konstrukcji przeciwwybuchowej,
 - b. ustalenie zakresu i częstotliwości kontroli rejonu zakończonej akcji ratowniczej, w tym wykonanych tam o konstrukcji przeciwwybuchowej,
 - c. wyniki analizy możliwości dopływu gazów z otamowanej przestrzeni do czynnych wyrobisk w ruchu zakładu górniczego,
 - d. uszczelnianie górotworu w czynnych wyrobiskach w miejscach stwierdzonych i możliwych wypływów gazów pożarowych.
2. Utworzyć pole pożarowe w przestrzeni objętej wpływami pożaru endogenicznego, w rejonie ściany ta106 w pokładzie 414/1 w granicach zaopiniowanych przez kopalniane zespoły do rozpoznawania i zwalczania zagrożeń z udziałem specjalistów.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.